

APLIKACE APLIKACÍ, SDÍLENÉ SLUŽBY

potenciál a limity sdílené ekonomiky

Doc. Ing. Zdeněk Říha, Ph.D.
ČVUT, FAKULTA DOPRAVNÍ

**FAKULTA
DOPRAVNÍ
ČVUT V PRAZE**

CO JE TO SDÍLENÍ

- ▶ Socioekonomický systém, kde dochází ke spotřebě užitných hodnot statků různými uživateli, kteří se finančními platbami podílí na jejich financování majitelem,
 - ▶ Lidé určitý statek (který ale má vždy konkrétního vlastníka) společně využívají (spotřebovávají jeho užitnou hodnotu), resp. sdílejí a to za úplatu nebo zdarma,
 - ▶ Specifickou formou sdílené ekonomiky je sdílení dat,
 - ▶ Sdílení není nic nového - nový je ale rozsah, ve kterém k tomu dochází. Ten je způsoben především rozvojem informačních technologií, jejichž využívání vede k podstatnému snižování tzv. transakčních nákladů.
-
- ▶ *Sdílená ekonomika je ekonomický systém, ve kterém jsou zboží a služby sdíleny soukromými uživateli, zdarma nebo za poplatek a to obvykle pomocí internetu.*

Oxfordský slovník

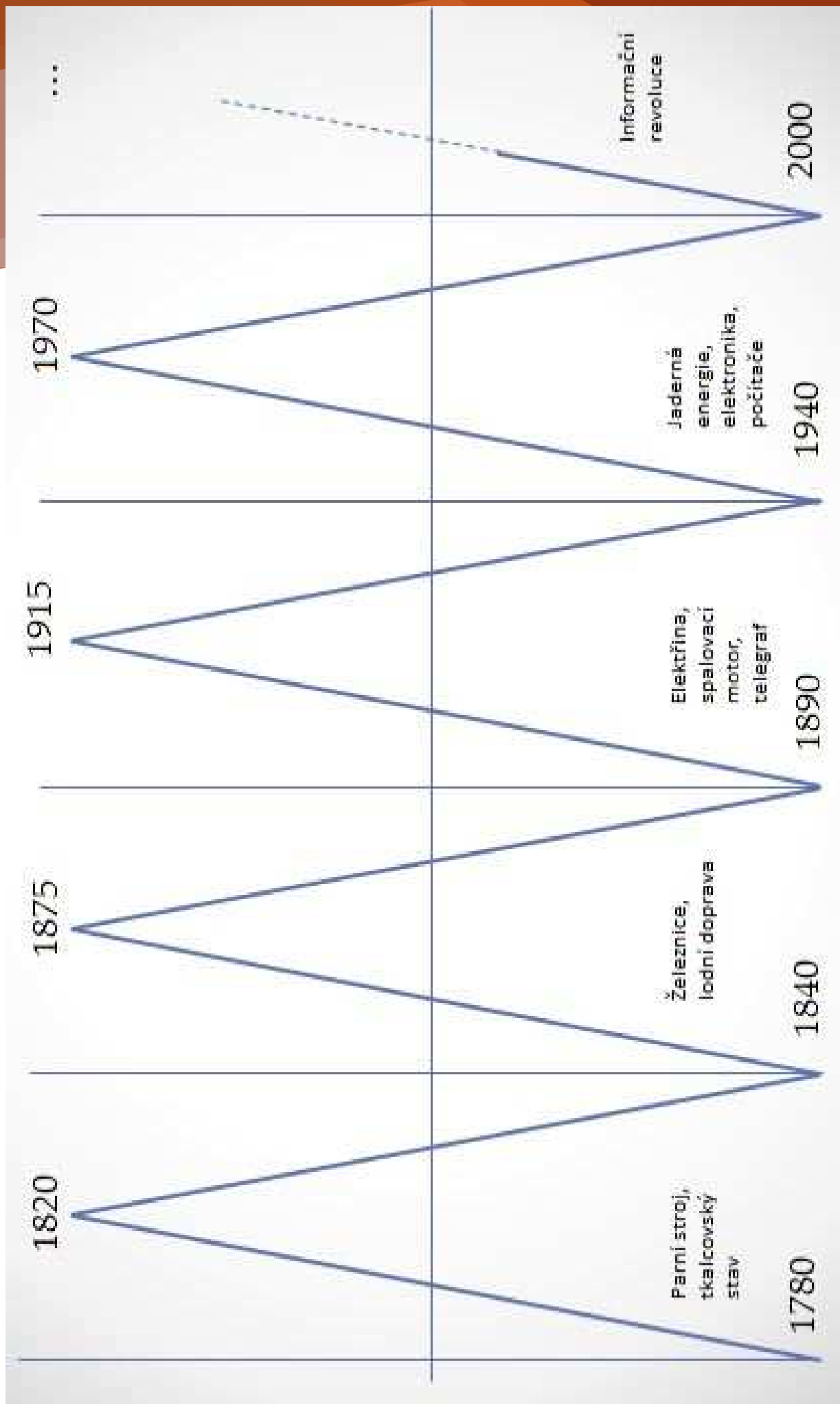

FAKULTA
DOPRAVNÍ
ČVUT V PRAZE

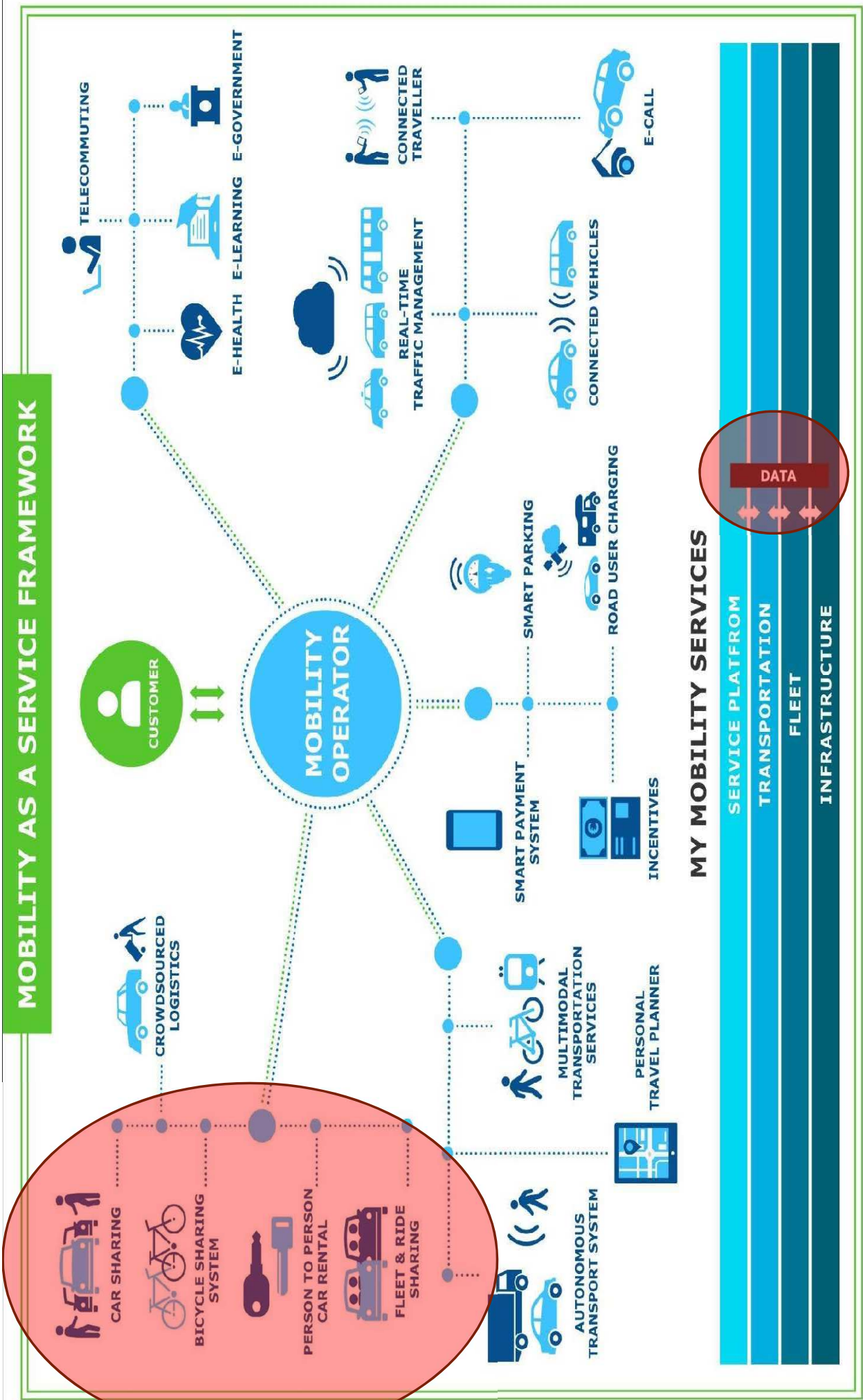
ROZPTÝLENÉ ZNALOSTI

- *„Zvláštní charakter problému racionálního ekonomického řádu je dán právě tím, že znalost okolností, s nimiž musíme pracovat, tu nikdy není v koncentrované či integrované podobě, ale jedině v podobě rozptýlených kousků nedokonalých a často protikladných znalostí, které mají různí jedinci. Ekonomický problém společnosti tudíž není jen problém, jak alokovat „dané“ zdroje - pokud „dané“ znamená, že jsou dány jedné mysli, která pak s rozmyslem řeší problém daný těmito „daty“. Je to spíše problém, jak zajistit nejlepší použití zdrojů, které jsou známy jakémukoli členu společnosti, a to k cílům, jejichž relativní důležitost znají pouze tito jedinci. Pokud to řekneme zcela stručně, jde o problém zužitkování znalostí, které nejsou nikomu dány ve svém celku.“*
- Friedrich August von Hayek, 1945

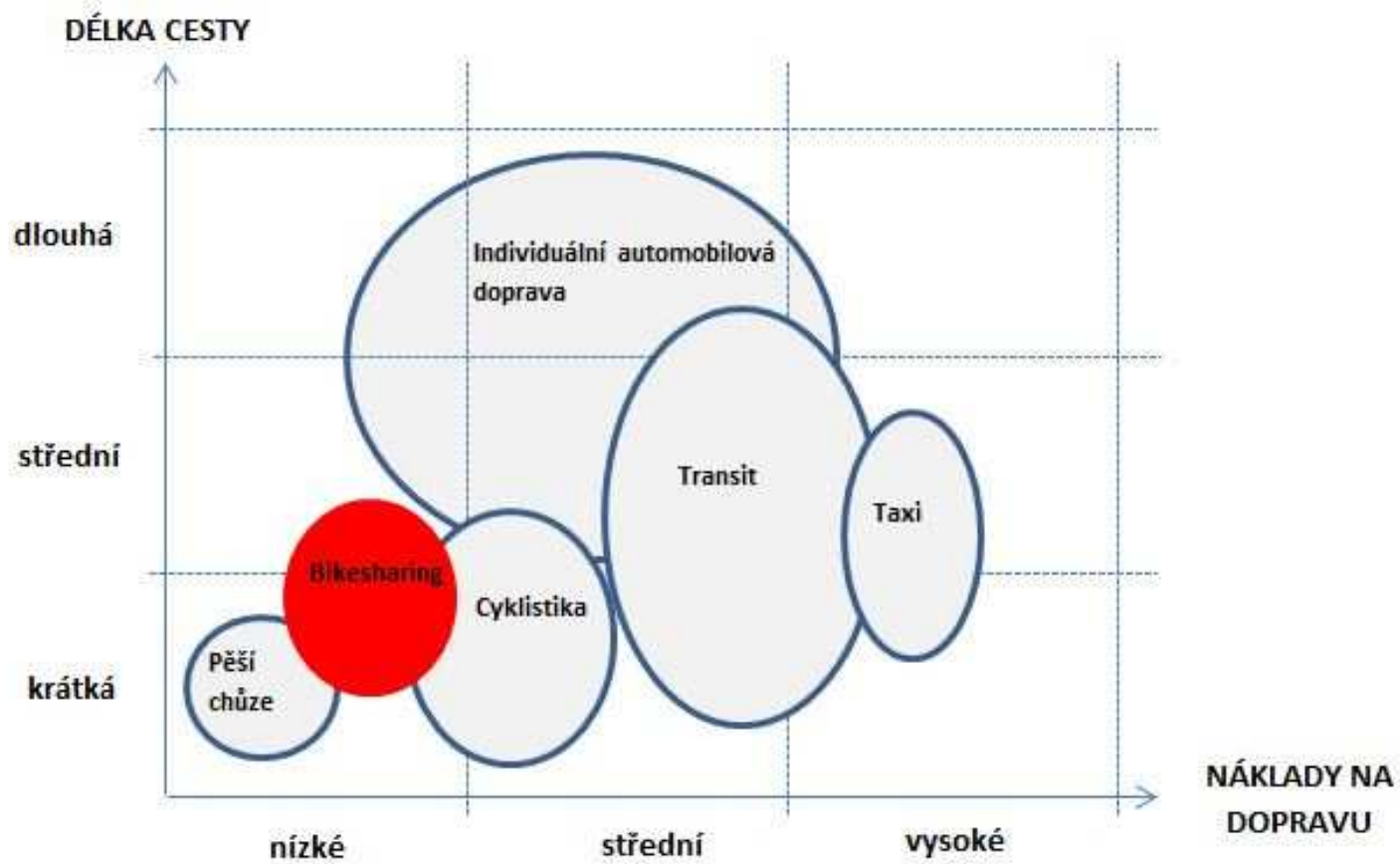
MOBILITY AS A SERVICE FRAMEWORK

MY MOBILITY SERVICES

BIKESHARING

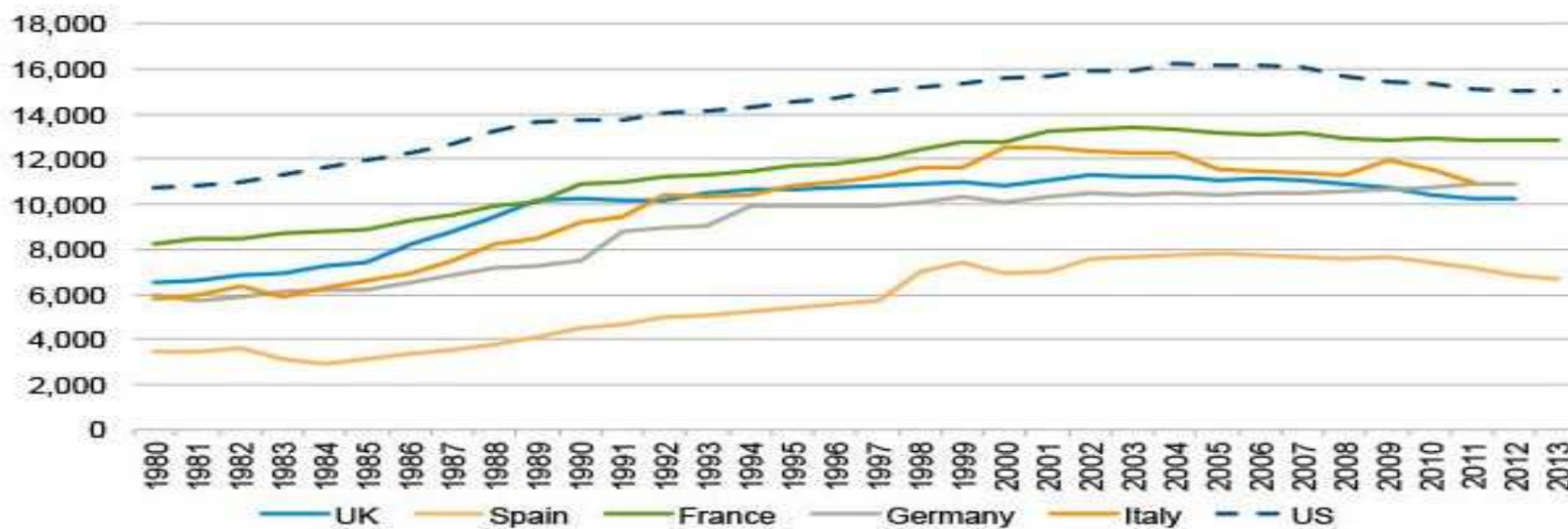
CARSHARING

"Jednou z možností je, že na trh vstoupí nějaký nový produkt a učiní z automobilu z psychologického pohledu nadbytečnou věc. Je těžké si představit, co by to mohlo být. Nicméně zdá se, že k uspokojení této specifické psychologické potřeby, kterou zatím naplňují automobily, by mohl sloužit produkt fungující na bázi počítače. Ačkoli se to nezdá být pravděpodobné, právě výpočetní a zřejmě přenosné produkty by mohly v budoucnu dát lidem svobodu a moc, kterou jim nyní dává automobil."

Stokes, G., Hallett, S.: Attitudes to car ownership – the link with advertising – Transport Studies Unit Working Paper 562, 1990

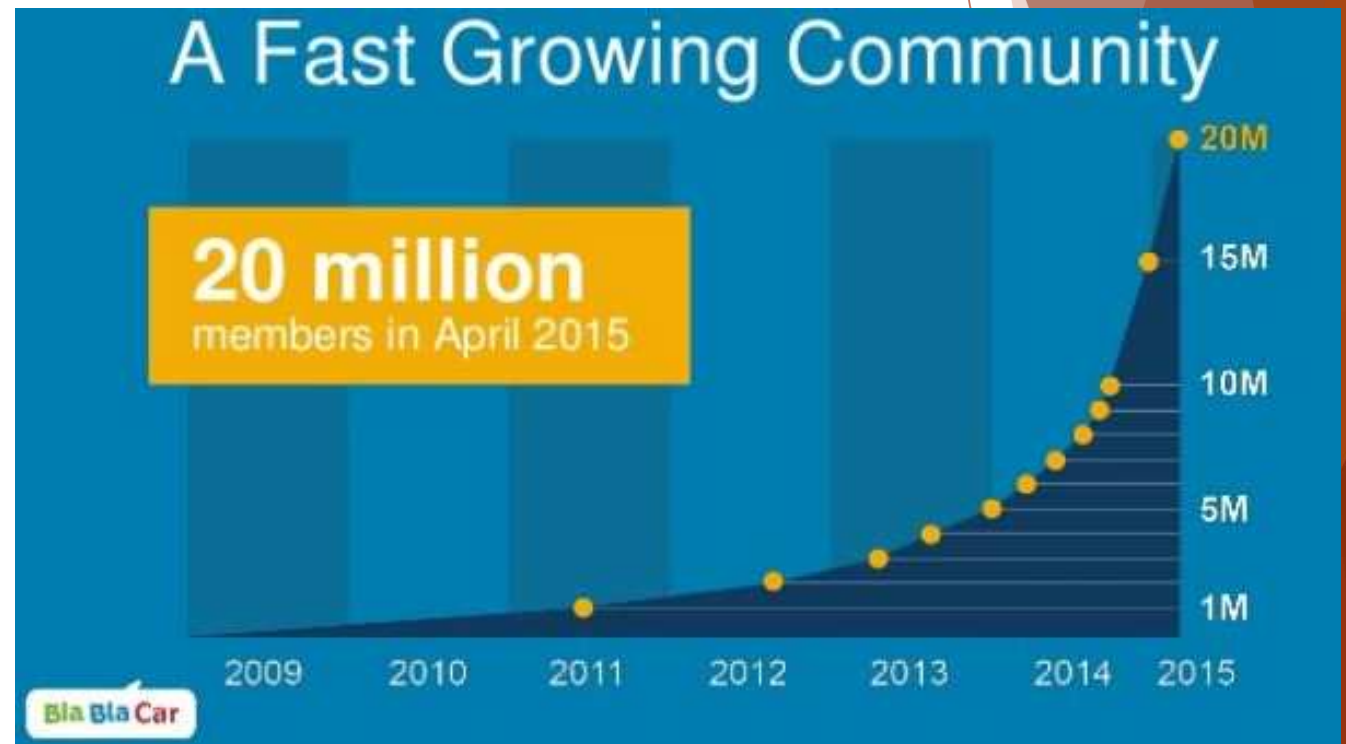
DALŠÍ PŘEDPOKLADY PRO ROZVOJ CARSHARINGU

- ▶ Využití nastupující generací,
- ▶ Vysoké náklady na vlastnictví osobního automobilu,
- ▶ Změny ve spotřebním chování,
- ▶ Rozvoj informačních technologií – snížení poptávky po mobilitě,
- ▶ Počet najetých kilometrů za rok na obyvatele:

APLIKACE V DOPRAVĚ

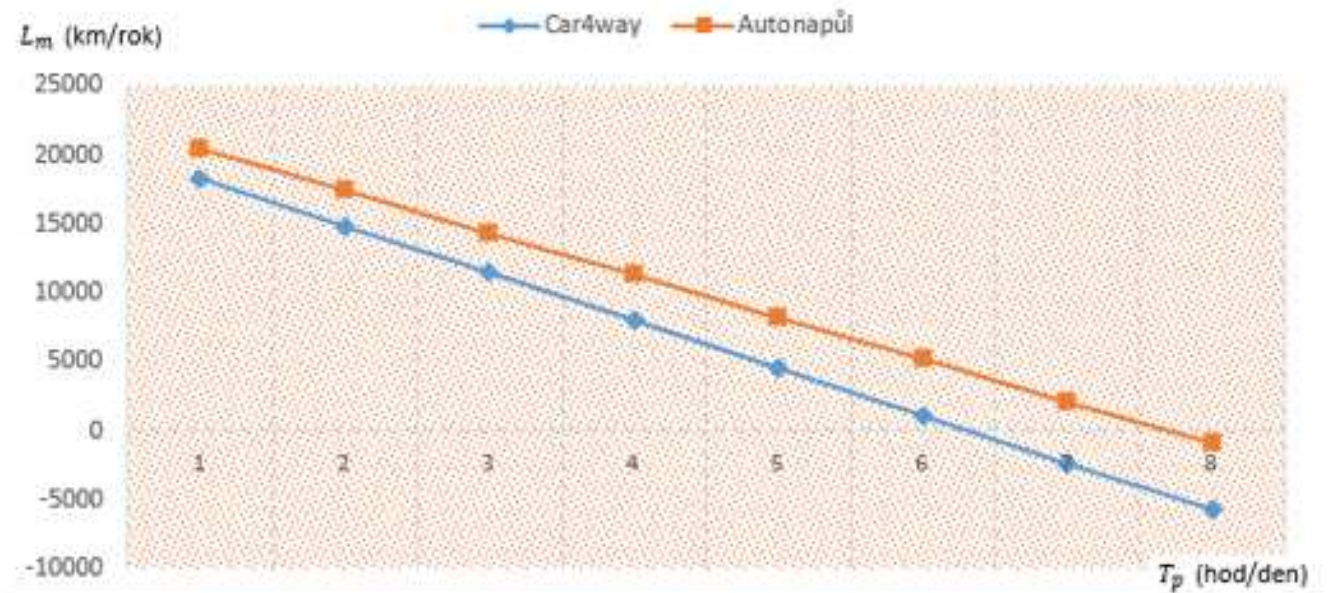
- ▶ LIFTAGO
- ▶ UBER
- ▶ BLABLACAR – spolujízda
 - ▶ Ověření emailem a mobilem
 - ▶ Úplnost profilu
 - ▶ Hodnocení od ostatních členů komunity (3 až 5 hvězdiček = kladná hodnocení)
 - ▶ Doba členství - čím delší, tím větší spolehlivost
 - ▶ Možnost dámské spolujízdy

FIREMNÍ CARSHARING

- ▶ Vlastní služební auto nebo sdílené,
- ▶ Role kvalitativních parametrů,
- ▶ Čistě z ekonomického hlediska půjde o využití vozidla:

POROVNÁNÍ SPOLEČNOSTÍ CAR4WAY A AUTONAPŮL

SDÍLENÍ V NÁKLADNÍ DOPRAVĚ

- ▶ Aktuálně hlavním efektem vytěžování vozidel,
- ▶ Obecně proces vede k automatizaci procesů spojených s přepravou,
- ▶ Aplikace Cargomatic, Convoy, TimoCop, Raal, ShipVio, ...

Dopravce

Odesílatel

Kontakt

Přihlášení

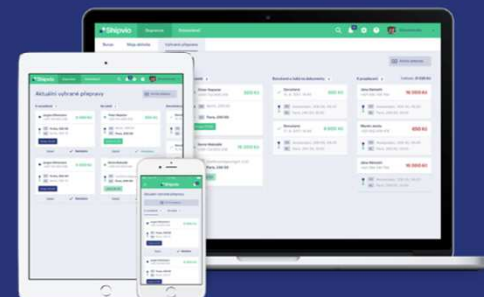
Registrace

CZ ▾

Zero Loss Marketplace Aby
každé zboží našlo ten
správný nákladní prostor

Vyzkoušejte nás

Stojí vás
logistika hromadu peněz?
Ušetřete s námi!

Přihlášení

Registrace

Shipvio vám zjednoduší život

Přeprava

Odesílatel zadá parametry poptávané přepravy a Shipvio jej spojí s nejvhodnějšími dopravci.

Nabídky

Dopravci na základě odesílatelových údajů zváží své možnosti a nabídnou mu své služby.

Výběr

Odesílatel si ze zobrazených nabídek vybere tu, která mu ve všech směrech vyhovuje nejlépe.

Nakládká

Řidič vyzvedne náklad a vyrazí na cestu. Odesílatel má v aplikaci jasný přehled o stavu zakázky.

Vykládka

Po úspěšném doručení a vyložení nákladu obdrží odesílatel fakturu a veškerou dokumentaci.

ZÁVĚRY

- ▶ Informace – míra uspořádanosti systému,
- ▶ Díky prudkému rozvoji informačních technologií dochází i k dynamickému růstu sdílené ekonomiky, která není novým prvkem,
- ▶ U sdílené ekonomiky je nová je pouze dynamika, se kterou se sdílená ekonomika v posledních letech rozvíjí,
- ▶ Sdílená ekonomika přináší více informací do obchodních a jiných směnných vztahů a snižuje transakční náklady ekonomiky, čímž zefektivňuje konkurenční prostředí,
- ▶ Sdílená ekonomika je spontánně a evolučně vznikající prostor pro vytváření směnných vztahů,
- ▶ Sdílená ekonomika není omezena prostorově, nicméně je logické, že hlavní využití nalezne v oblastech s vysokou hustotou obyvatel.

Děkuji za pozornost,

rihazden@fd.cvut.cz

„Dva z nejextrémnějších příkladů potlačení inovací ve Francii se odehrály krátce po Colbertově smrti během dlouhé vlády Ludvíka XIV. Výroba knoflíků byla hlídána různými cechy dle toho, který materiál se k výrobě užíval, přičemž nejdůležitější roli hrál cech výrobců provázků a knoflíků, jenž vyráběl knoflíky z provázků ručně. Od devadesátých let sedmnáctého století krejčí zavedli inovaci tkaním knoflíků z materiálu užívaného pro oděvy. Pobouření neefektivních výrobců ručně vyráběných knoflíků přivedla ke své obraně stát. V pozdních devadesátých letech sedmnáctého století byly uvaleny pokuty za výrobu, prodej a dokonce i za nošení těchto nových knoflíků, přičemž tyto pokuty byly neustále zvyšovány. Správci místních cechů dokonce získali právo prohledávat lidem domy a zatknout kohokoliv, kdo na ulici nosil tyto ďábelské a nezákonné knoflíky. Během několika let se však stát a výrobci ručně šitých knoflíků museli boje vzdát, jelikož tyto nové knoflíky ve Francii používal každý.“

Murray Rothbard, M.N.; Ekonomické myšlení před Adamem Smithem

FAKULTA
DOPRAVNÍ
ČVUT V PRAZE